

landvæsenskommissionerne som første instans. Det findes derfor ønskeligt i lov om landvæsensretter § 27, stk. 6, at præcisere, af hvilken landvæsensret et udenretligt forlig kan begæres protokolleret.

De særlige forligskommissioner, som omtales i den gældende lovbestemmelse, er ophævet ved lov nr. 220 af 7. juni 1952.

Til nr. 8 (§ 29).

Tilføjjelsen til § 29, stk. 2, om adgang til at lade foretage syn og skøn efter retsplejelovens regler under en sag, der behandles af landvæsenskommissionen, findes rimelig og vil imødekomme et forslag i Advokatrådets skrivelse af 28. september 1964 (bilag 13 til spildevandskommissionens betænkning).

Til nr. 9 (§ 31, stk. 1).

Ændringen, der er foreslået af Advokatrådet, til sigter at klargøre, at der i overensstemmelse med almindelige retsplejeregler består en adgang for parterne til at blive gjort bekendt med de for landvæsensretten foreliggende oplysninger, som er af betydning for vedkommende part. Endvidere henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 10. Tilsvarende regler gælder nu også ved ekspropriation i henhold til § 17 i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom og med visse begrænsninger for administrationen i henhold til lov nr. 141 af 13. maj 1964 om partsoffentlighed i forvaltningen.

Advokatrådet har i fornævnte skrivelse af 28. september 1964 henstillet visse ændringer gennemført i vandløbsloven og lov om landvæsensretter § 31, med det formål at gennemføre almindelige retsplejeregler ved behandlingen af erstatnings-sager for landvæsensretter. Advokatrådet har således foreslået, at der ved ændring af § 31, stk. 1, gives andre parter end rekvirenten adgang til at begære, at retten antager en teknisk sagkyndig. Under hensyn til sagerens beskaffenhed, især den omstændighed, at kommunen, der vel kan betegnes som „part“, ofte som sin modpart har en stor kreds af grundejere, har man ikke anset det for muligt at imødekomme forslaget. Det findes tilstrækkeligt, at der ved siden af landvæsensrettens tekniske medhjælp kan anvendes andre sagkyndige efter reglerne om syn og skøn.

Til nr. 10 (§ 31, stk. 2).

Med hensyn til de teknisk sagkyndiges medvirken i landvæsensretter har Advokatrådet endvidere foreslået, at den teknisk sagkyndige skal begrænse sin virksomhed som teknisk medhjælper for retten og kun bidrage til sagens oplysning på samme måde

som syn- og skønsmand. Dette forslag har man ikke ment at kunne imødekomme. Landvæsensretterne skal ofte behandle sager om store, tekniske anlæg, som forelægges af kommuner, og til disse sager er teknisk sagkyndig bistand påkrævet også efter møderne. Det findes tilstrækkeligt til sikring af almindelige retsplejeregler, at der kan afholdes syn og skøn, og at der består adgang til domstolsprøvelse af erstatningsspørgsmål.

Endelig har Advokatrådet foreslået, at den sagkyndiges erklæring skal gøres bekendt for parterne, således at disse kan få lejlighed til at stille spørgsmål til yderligere belysning af sagen.

Under hensyn til de almindelige landvæsenssagers tekniske karakter kan et sådant forslag ikke fuldt ud imødekommes, men for så vidt angår behandlingen af erstatningskrav findes det rimeligt at give parterne lejlighed til at gøre sig bekendt med og udtale sig om den teknisk sagkyndiges erklæring, forinden sagen optages til kendelse. § 31, stk. 2, foreslås affattet i overensstemmelse hermed.

Til nr. 11 (§ 33).

Forslaget til § 33, stk. 4, første punktum, er i overensstemmelse med, hvad der er antaget i praksis.

Det har stedse været antaget, at den landvæsensnævnsformand, som uden medvirken af nævnsmænd behandler en sag efter § 6, stk. 1, kan afslutte behandlingen med afsigelse af kendelse.

Til nr. 12 og 13 (§ 39 og § 40).

Det har ved enkelte lejligheder vist sig, at de forholdsvis korte frister for meddelelse af 3-instans- og oprejsningsbevillinger har medført enkelte afslag på ansøgninger, som det måske kunne have været rimeligt at imødekomme. De foreslåede ændringer om bemyndigelse for landbrugsministeren til at meddele sådanne bevillinger indtil 1/2 år efter kendelsens afsigelse svarer til retsplejelovens bestemmelser i § 435, stk. 2, og § 397 for de almindelige domstole. Af hensyn til gennemførelsen af de i landvæsensrettens kendelse fastsatte foranstaltninger er dog kun foreslået en bemyndigelse indtil 1/2 år.

Til nr. 14 (§ 45).

Sammenslutningen af formænd for landvæsensnævn har henledt opmærksomheden på, at det vil være en betydelig lettelse i formændenes arbejde, hvis der haves mulighed for at indføre kendelserne, som normalt mangfoldiggøres i løbsbladsprotokoller.

Til nr. 15, 16 og 17 (§ 46).

Ændringsforslaget til § 46, stk. 3, er redaktionelt.